

MANTELZORGBELEID IMPROZORG

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
De mantelzorger	2
Wat is mantelzorg?	2
Uitgangspunten met betrekking tot mantelzorg	2
Maatschappelijke ontwikkelingen	2
Doelstelling vanuit de professionele zorgverlening: verstevigen netwerk rondom de klant	3
Betrokkenheid mantelzorgers: een actieve rol in het zorgplan	3
Mantelzorgers kunnen meekijken in het zorgplan	4
Praktische ondersteuning	4
Advies en informatie	4
Gebruik maken van respijtzorg	4
Concretisering	4

Inleiding

Improzorg biedt ondersteuning aan mantelzorg(er)s van haar cliënten. Immers een mantelzorg(er) draagt bij aan de professionele thuiszorg van de leden van Zorgcoöperatie Improzorg. Mantelzorg is aanvullend en versterkt de thuiszorg.

De mantelzorg(er)

Een mantelzorg(er) zorgt voor partner, vader, moeder, familielid, vriend of kennis en kent de wensen en gewoontes van de cliënt als geen ander en is in die rol voor Improzorg een onmisbare partner in de zorg. Door zijn of haar inbreng zal het familielid of naaste zich het meest prettig voelen. Hierdoor kan degene die professionele zorg ontvangt zo veel mogelijk zijn eigen autonomie en zelfredzaamheid behouden.

Wat is mantelzorg?

Mantelzorg is de zorg aan een 'naaste' met beperkingen en/of gezondheidsproblemen, voortvloeiend uit een persoonlijke relatie (partner, ouder, kind, kleinkind, familie, vriend).

Mantelzorg is geen betaalde arbeid en wordt niet vanuit een beroep verleend. Allerlei vormen van zorg zijn mogelijk; zoals huishoudelijke hulp, praktische steun, verzorging, verpleging, begeleiding, emotionele steun, toezicht.

Mantelzorg wordt verleend aan mensen in de nabije omgeving (familie, buren, vrienden). Het gaat om extra zorg die meer is dan de onderlinge steun die in een persoonlijke relatie gebruikelijk is.

Mantelzorg kan korte tijd duren, maar ook langdurig en intensief. Het is in zekere zin geen vrije keuze; het overkomt mensen.

Uitgangspunten met betrekking tot mantelzorg

Uitgangspunten bij mantelzorg zijn:

- Mantelzorgers zijn belangrijk voor het welzijn van de klant (sociaal contact, praktische hulp) en hebben een belangrijke maatschappelijke rol;
- Mantelzorg kan alleen als de klant dit wil (er is altijd afstemming met de klant vereist);
- Mantelzorg is niet afdwingbaar
- Mantelzorgers hebben niet vanzelfsprekend veel tijd beschikbaar).

Maatschappelijke ontwikkelingen

Hoewel mantelzorg niet afdwingbaar is, is het voor professionele zorgverlening van belang om de positie van de mantelzorg(er) te creëren, dan wel te verstevigen of te ondersteunen. Er zijn immers maatschappelijke ontwikkelingen gaande waarbij 'terug naar het eigen netwerk' centraal staat. Het is een belangrijk thema in de Wet Maatschappelijke

Ondersteuning. Overal moet er met minder middelen meer gedaan gaan worden en dat vraagt om een andere manier van kijken naar de zorgverlening.

Doelstelling vanuit de professionele zorgverlening: verstevigen netwerk rondom de klant

De samenleving vraagt om een effectieve en efficiënte zorginzet, waarbij de professionele zorg niet alleen maar vrijblijvend is ten aanzien van de eigen taak.

Dat wil zeggen: het is niet alleen een taak van de zorg- of hulpverlener om de eigen activiteiten of handelingen zo goed mogelijk uit te voeren. Het is en wordt steeds meer de taak om actief te werken aan het verstevigen van het netwerk van de klant.

Mantelzorg is hierin zeker niet het enige, maar maakt van dit netwerk een cruciaal onderdeel uit. Andere betrokkenen zijn familie, vrienden, kennissen, maar ook vrijwilligers. Uit al deze groepen kunnen mantelzorgers voortkomen. Dit mantelzorgbeleid heeft daarom ook een sterke overlap met bijvoorbeeld 'familiebeleid'.

Met het verstevigen van het netwerk wordt ook de klant zelf verstevigd. Uiteraard is dit niet in alle gevallen in dezelfde mate mogelijk. Maatwerk is geboden, maar het is van belang dat de zorgverlener wel actief en bewust bezig is met dit thema.

Betrokkenheid mantelzorgers: een actieve rol in het zorgplan

Mantelzorgers zijn zeer waardevolle schakels in het behalen van het doel om het netwerk van de klant, en daarmee de klant zelf, te verstevigen.

Om die positie recht te doen, hebben mantelzorgers zelf een nadrukkelijke rol in het zorgplan van de klant zelf. Als professional faciliteer je een goede structuur en lever je die onderdelen van zorgplan die de klant en zijn of haar netwerk niet kunnen bieden.

- Mantelzorgers worden daarom benoemd in het zorgplan van de klant;
- Mantelzorgers hebben een actieve rol binnen de cliëntbesprekingen van de klant;
- Mantelzorgers worden zelf ook ondersteund. In die zin is er een dubbelrol in het zorgplan: ze ondersteunen de klant, maar het totale netwerk rondom de klant dient ook ondersteund te worden door de professional, dus ook de mantelzorgers.

Met deze werkwijze worden de volgende doelen behaald:

- Er wordt informatie over de specifieke situatie gegeven;
- Er wordt emotionele ondersteuning aan de mantelzorgers zelf geboden, vooral als de ziekte een psychische aandoening is (psychiatrische problematiek, geriatrie, complexe meervoudige problematieken): hoe om te gaan met machteloosheid etc?;
- Er wordt vanuit zorgplan duidelijkheid gegeven over de taken van de mantelzorgers en die van de professionele zorg en de aanspreekpunten daaromtrent.
- Er wordt kennis overgedragen en er wordt structureel afgestemd.

Mantelzorgers kunnen meekijken in het zorgplan

ImproZorg maakt gebruik van Carenzorgt. Met deze applicatie binnen het elektronisch cliëntsysteem Nedap hebben zowel cliënten als hun mantelzorgers regie over de gezondheid van de cliënt. De applicatie helpt in het organiseren van zorg, delen van informatie en plannen van taken in de zorgsituatie.

Praktische ondersteuning

De zorgprofessionals van de leden van Improzorg kunnen de cliënt en zijn of haar mantelzorger(s) praktische ondersteuning bieden bijv. op het gebied van:

- goede en snelle bereikbaarheid van professionele zorg;
- aanpassen hulp bij tijdelijke afwezigheid mantelzorg;
- regelmatig overleg en bijstellen indien nodig van inzet professionele zorg;
- overleg mogelijk inzet vrijwilligers;
- ondersteunen bij het regelen van andere vormen van ondersteuning zoals maaltijdvoorziening;
- beschikbaarheid van professionele of vrijwillige hulp op afroep.

Advies en informatie

Medewerkers van de leden van Improzorg kunnen advies en informatie geven over:

- het ziektebeeld zoals bijv. dementie;
- informatie over zorg en de belasting hiervan;
- informatie over de praktische aspecten van de verzorging zoals tiltechnieken;
- informatie uit het zorg(leef)plan;
- adequate doorverwijzing.

Gebruik maken van respijtzorg

Dit is zorg waarbij sprake is van een tijdelijke en volledige overname van de zorg van de mantelzorg met als doel om een mantelzorger (s) een adempauze te geven. In nauw overleg wordt bekeken hoe de respijtzorg ingevuld moet worden. Bijv. door zorg op afroep 's nachts, maar in principe is alles mogelijk.

Concretisering

Om dit concreet te maken wordt er gewerkt aan de hand van het normenkader V&VN wijkverpleegkundig indiceren:

1. die het totale netwerk van de klant gestructureerd in kaart brengt;
2. die aangeeft welke personen uit het netwerk mantelzorger zijn;
3. die de actieve rollen van de klant in beeld brengt met alle aandacht voor risico's van overbelasting;

4. die aanstuurt in de opbouw van het zorgplan naar een eenduidige en methodische aanpak, waarbij professionele zorg en mantelzorg samenwerkt (en niet onbedoeld elkaar tegenwerken);
5. waarbij de mantelzorger ook toegerust wordt in het omgaan met de zorgvraag van de klant (groei en ontwikkeling van de mantelzorger);
6. waarbij de het totale netwerk, waaronder de mantelzorger, ondersteund wordt
7. waarbij de overbelasting van de mantelzorger in beeld wordt gebracht en zijn of haar aandeel zo nodig wordt teruggebracht;
8. waarbij de professionele zorginzet in principe uiteindelijk overbodig gemaakt wordt;
9. waarbij bovenstaande punten meetbaar zijn in het zorg- of begeleidingsplan.